

ЗАЧИН

Землю цю конем не об'їдеш, поглядом не обіймеш, думкою не облетиш. Треба бути птахом небесним, і крила мати, і весь вік ширяти у піднебессі, а все ж землі своєї не досягнеш. Вона вічна і вища за нас, скільки б нас не було, не перейшло в часолеті, кожного в лоно своє забирає земля.

Дух до неба злітає, у сонячні сфери, у блакить золоту. Дух витає над світом, щоб впасти насінням у нові покоління, що знову пройдуть землею.

А нині ти суцций тут, виходиш зі світла оцього світанку і йдеш по твердій землі у свій день.

Ось він, цей день. Сонцем повитий, росами вмитий, небом увінчаний. Юний і вічний. Тисячі років тому був такий в оцьому просторі.

І в тому дні в буянні земної краси Він до Неї йшов...

Богдан щойно звернув на її вулицю, що збігала між вишень і чепурних хатин у край передмістя.

Господи, яка краса, яка радість життя, який благословенний день бринить довкола! Людино, приходиш у світ, живи і втішайся цією красою, неси у серці добро, радій тим, що тобі даровано!..

Поринув у майже сільську ідилію, а в очах його виник образ Івана Йосиповича, і навіть голос його долинув у вранішній тиші, озвався, немов наяву...

«Дороженькі мої, — не раз казав Іван Йосипович. — Той судний день уже давно прийшов і постав перед вами. Тільки не бачать очі цього і не вбирає розум, бо не можна враз осягнути того, що довкола, з усіх боків обіймає тебе, що глибше за твердь земну і вище від хмар, що завжди, скрізь і в усьому.

Так, істина є, що в Бога один день — як тисяча літ. І тисяча літ — як один день, дорогенькі мої. А хто про це відає, а коли й знає, то чи думає, що це? Бо сказано ще у Святому Письмі: «Вони, немов звірина нерозумна, зрощена природою на зловлення і загибель, зневажають те, чого не розуміють, і в тлінні своїм будуть знищені, і приймуть заплату за лихі вчинки».

А ще у Книзі, дорогенькі мої, мовлено: «Вони волю обіцяють їм, самі будши рабами тління. Бо хто ким переможений, той тому й раб».

Гляньте й осягніть, куди біжать на земних шляхах і перехрестях двоногі істоти, мільйони напірають на мільйони, у шаленій метушні розгойдують світ мільярд за мільярдом. А про скількох із тих міріадів мовлено: «Вони повсякденну розпусту вважають за розкіш, самі бруд та неслава...»

Іван Йосипович не раз говорить словами Святого Письма. Але не всім і не завжди. Десь не скаже нічого і промовчить. Тільки всміхнеться невесело й гірко: навіщо розсипати перли перед стадом. А може, не так думає в ту мить старий мудрий чоловік, на плечах якого вже важка ноша літ, а в очах відбивається світло далеких світів і барви нового дня.

Він і сам схожий на біблійного пророка, що в уяву прийшов із віків.

Івана Йосиповича ніхто ніколи в їхньому колі не бачив злим, жорстким, категоричним, несправедливим. Він усім своїм ликом випромінює доброту, чуйність, увагу. «Дороженькі мої» — ось його улюблене звертання до людей.

Добре, що він є в цьому світі, що він поруч...

ПРИРУЧЕНИЙ ЗВІР

1

Тільки скригнула хвіртка, як назустріч із брязкотом кинулося щось велике, кудлате, чорне, із квадратною головою та ошкіреною пащекою.

Богдан закам'янів біля воріт, усередині йому все похололо, а під сорочкою сипонуло іскрами. Собака летів прямо на нього, готовий стрибнути і вчепитися своїми гострими зубами в горло. І стрибнув за якусь мить, пружно відбившись від землі грубезними лапами, злетів угору. Богдан інстинктивно викинув уперед руки, затуляючи обличчя. Собака клацнув зубами і ледве не вхопив за пальці. Але раптово гепнув додолу, наче важкий мішок. Масивний ланцюг, припнутий кільцем до сталевого дроту, спружинив і відкинув його назад.

Собака ще більше озвірів, щось грізне й дрімучо дике було в його гарчанні, у глухому, здавленому ланцюгом гавкоті, у шаленому блиску очей. Знову і знову рвався він доп'ястися своєї жертви, ланцюг зводив його на задні лапи й відкидав убік. Якихось півметра не вистачало звіру, і він аж тіпався від люті й безпорадності.

Богдан почав задкувати до воріт, але з-за рогу хати виїшов і різко крикнув до собаки середнього зросту кремезний дід. Собака відразу втих, неохоче відступив, але весь тремтів, стиха гарчав. І вогнем блискали його очі.

Скоса зиркаючи на звіра, Богдан привітався до старого. Той мовчки кивнув і насторожено та запитливо дивився на гостя. Богдан тільки зібрався пояснити причину свого візиту, але не встиг мовити навіть слова, як назустріч вибігла Оля й вигукнула дідові:

— Це до мене!

Ухопила Богдана за руку і потягла за собою до хати.

Усе сталося так швидко, що він не зміг не тільки нічого промовити, а й старого хоч би побіжно розгледіти.

Поволі приходив до тями. Тут, у залитій сонцем кімнаті, було чисто й затишно. Ольга влаштувала його у зручне крісло, увімкнула телевізор, перепросила та пішла готувати каву.

— Я швиденько, — озирнулася у дверях і сяйнула своєю незбагненою усмішкою.

Оце так вскочив у халепу! А що, якби те страшидло зірвалося з цепу? Ото було б видовище. Справжнісінький тобі фільм жахів. На очах у всіх розірвав би на шматки. І ніхто б нічого не встиг зробити. Хіба що «швидку» потім викликати. Якщо ще знадобилася б.

А звідки було знати, що у дворі такий собацюра? Хоча б на воротах написали, як належить: «У дворі злий пес». Уже б якось налаштувався на можливі неприємні хвилини. А так раптово й несподівано, як грім із ясного неба. Ішов із радісними думками і світлим настроєм, а тут...

— А ось і я. З кавою, — знов усміхнулася з порога Ольга.

Вона тримала в руках темно-зелену тацю з чашками й невеличкою вазою, ущертъ заповненою цукерками. Легко ступаючи, пройшла до столика, поставила тацю та вместила у кріслі навпроти.

— Прошу дуже. — Усмішка зникла з її обличчя, вона дивилася приязно й турботливо своїми великими блакитними очима. Своїми сяйливими, неповторними, дивовижними очима.

— Заспокоївся? — запитала ледве чутно й співчутливо. — Це я винна, треба було попередити тебе...

— Та ні, нічого. Усе в нормі, — Богдан справді вже повеселішав. — Усе добре, Олю, дякую, що ти порятувала мене.

— А як же я могла інакше? Сама ж тебе запросила. Ти мій проханий гість. — Усмішка сяйнула в її очах. — Але, вибач, якось забула сказати тобі про того диявола. Якщо чесно, то я й сама його боюся.

— У таких випадках на воротах пишуть, що у дворі злий собака. А то ще когось до інфаркту доведе.

— Там написано. Ти що, не помітив?

— Та ніби нема нічого...

Ольга стенула плечима, підсунула вазу з цукерками ближче до нього.

— Бери до кави, не соромся. Почувайся, як удома...

— Але не забувай, що в гостях.

— Але пам'ятай, що ти проханий гість. Я ж на тебе чекала.

Справді, проводжаючи його, Ольга сказала: «Прийдеш — приходь відразу. Я буду вдома. А то в нас із телефоном завжди якісь проблеми, можеш не додзвонитися».

Вони познайомилися на вечірці, коли Тетяна відзначала свій день народження. Були всі свої, з лікарні. Коли прийшла Оля з розкішним букетом троянд, Таня відрекомендувала її: «Знайомтеся, моя сестричка Ольга. Та не рідна, двоюрідна, а така, як рідна...»

Ольга спочатку була знічена загальною увагою компанії, почувалася трохи скуто. А Богдан відразу ахнув у душі, коли побачив її, дивився й не відводив очей. Хоча всі дивилися: хто оцінливо, хто заздрісно, хто байдуже.

Ніби вгадуючи його бажання, Таня взяла новоприбулу гостю за руку й привела прямісінько до нього, розпорядилася, щоб гості посунулися на одне місце, і мовила: «Будеш сидіти біля мого шефа. Ти його не бійся, він мій шеф, а не твій. Дивися, розважай трохи його, а то він щось занудьгував. І ви, Богдане Васильовичу, не давайте сумувати Олі».

Вони відразу знайшли спільну мову. Говорили про все на світі, жартували, сміялися, танцювали. До кінця вечора